

Fakamatala ma'á e kau mahakí, kinautolu 'oku nau ngāue'akí mo e kau tauhí

Fuofua Tokoni (First Aid) ki he Anaphylaxis

NGAAHI FAKA'ILONGA 'O HA UESIA TU'UNGA SI'ISI'I KI HE LOTOLOTO

- Fefulai 'a e loungutú, matá, ongo fo'i matá
- Fepulopulasi pe laku mai 'a e fakakulokula 'i he kilí
- Ongó'i mamatea 'a e ngutú
- Langa kete, lua (ko e ngaahi faka'ilonga 'eni 'o e anaphylaxis 'i ha uesia kovi meí ha 'inisēkite)

NGĀUE KE FAI 'I HA UESIA TU'UNGA SI'ISI'I KI HE LOTOLOTO

- Ki ha uesia kovi tupunga meí ha 'inisēkite - heu'i ki tu'a 'a e me'a u'ú kapau 'oku 'asi mai ki tu'a
- Ki ha uesia 'e ha mama 'uta (tick) - kumi ha tokoni fakafaito'o pe fakamomoko 'aisi 'a e mama 'utá pea tuku 'eni ke tō pē 'iate ia
- Nofo mo e tokotaha ko iá pea ui ha tokoni
- Kumi pe 'oku 'i fē 'a e me'ahuhu adrenaline (epinephrine) autoinjector
- Telefoni atu ki he fāmilí/tokotaha fetu'utaki 'i ha me'a fakatu'upakē

Ngaahi uesia tu'unga si'isi'i ki he lotoloto (hangē ko ha fepulopulasi pe fefulai) 'oku 'ikai fa'a hoko ma'u pē kimu'a 'i ha hoko mai 'a e anaphylaxis (uesia mātu'aki tōtu'a)

SIOFI PE 'OKU 'I AI HA TAHA 'O E NGAARI FAKA'ILONGA KO 'ENI KI HE ANAPHYLAXIS

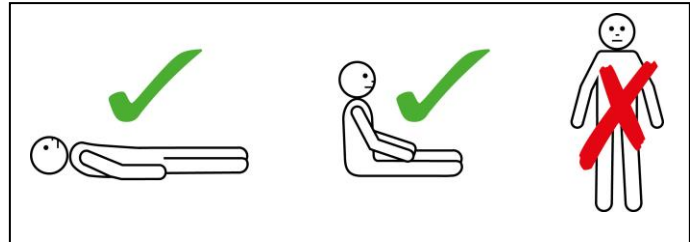
- Faingata'a'ia/tolongulu 'a e mānavá
- Ake/fufula 'a e 'eleló
- Ake/maha'iha'isia 'a e mongá
- Sisí 'a e mānavá pe tale ta'emotu
- Faingata'a'ia 'a e talanoá mo e/pe fā 'a e le'ó
- Ninimo ta'emotu pe hoholo 'o tō
- Tea pea tāvaivaia (longa'ifānaú)

NGĀUE KE FAKAHOKO 'I HA HOKO MAI 'A E ANAPHYLAXIS (UESIA MĀTU'AKI TŌTU'A)

**1 Fakatoko 'a e tokotaha ko iá ke
tokoto hangatonu
'OUA na'a fokotu'u ke ne tu'u ki
'olunga pe luelue**

Kapau 'oku pongia, fokotu'u ki he tu'unga ke ne
ake hake aí

Kapau 'oku faingata'a'ia 'a 'ene mānavá, 'ai ke
ne tangutu hake ki 'olunga

2 Huhu'i atu 'a e adrenaline autoinjector

3 Telefoni ki he ambulance - 000 (AU) pe 111 (NZ)

4 Telefoni atu ki he fāmili/tokotaha fetu'utaki 'i ha me'a fakatu'upakē

5 'E lava ke toe 'oatu ha ngaahi tu'oni huhu adrenaline kapau 'e 'ikai ke ne ake hili ha miniti 'e 5

6 'Ave 'a e tokotahá ni ki he falemahakí ke siofi fakafaito'o ia 'o 'oua 'e toe sí'i hifo 'i he houa 'e 4

Kapau 'okú ke ta'epau'ia, huhu'i atu 'a e adrenaline autoinjector

Kamata'i 'a e CPR 'i ha fa'ahinga taimi pē 'oku 'ikai ngaue hake ai pea 'ikai mānava ai 'a e tokotahá ni 'i
he founga angamahení

**'ULUAKI 'oatu MA'U PĒ 'a e huhu adrenaline autoinjector, pea toki 'oatu 'a e
me'a pamu helá**

kapau 'oku FAKATU'UPAKĒ HAKE PĒ HA FAINGATA'A'IA 'A E MĀNAVA 'a ha tokotaha 'oku mahaki hela
pea 'oku uesia kovi ia 'e ha me'atokoni, ngaahi 'inisēkite pe ko ha faito'o ('o kau ki ai ha sisī 'a e mānavá, tale
ta'emotu pe fā hono le'ó) 'o tatau ai pē kapau 'oku 'ikai ha ngaahi 'ilo'i'anga (symptoms) 'i hono kilí